

Zaključna konferenca

petek, 11. 3. 2022

pridelava
predelava
uporaba

STROČNICE
eip-agri
AGRICULTURE & INNOVATION

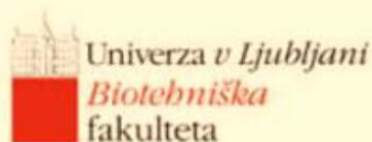
EIP Zrnate stročnice: pridelava, predelava in uporaba

Partnerji projekta:

Univerza v Mariboru

Fakulteta za kmetijstvo
in biosistemske vede

**INŠTITUT ZA HMELJARSTVO
IN PIVOVARSTVO SLOVENIJE**
Slovenian Institute of Hop Research and Brewing

KG Jožica Kure

KG Bojan Leskošek

KG Alojz Ferlan

KG Alojz Topolovec

KG Milan Grubič

<http://zrnatestrocnice.um.si/>

Strokovna konferenca o zrnatih stročnicah

Mehansko zatiranje plevelov v soji

Zaključni dogodek EIP, Zoom, 11. 3. 2022

mag. Manfred Jakob, UM FKBV

<http://zrnatestrocnice.um.si/>

Strokovna konferenca o zrnatih stročnicah

Gnojenje soje z dušikom

Zaključni dogodek EIP, Zoom, 11. 3. 2022

<http://zrnatestrocnice.um.si/>

mag. Manfred Jakop, Urška Lisec,
doc. dr. Silva Grobelnik-Mlakar,
UM FKBV

Gnojenje soje z dušikom -izhodišča

- tema, ki se v znanstvenih in strokovnih krogih vedno znova pojavlja
- soja ena najpomembnejših zrnatih stročnic (1/2 posejanih površin med ZS=soja)
- okoljevarstveni vidik
- ekonomski vidik
- cena dušika
- učinkovitost v povezavi z pridelkom

ZAKAJ?

Zaradi visokega deleža beljakovin v zrnju ima soja velike potrebe po N (cvetni popki, cvetenje, nalivanje zrnja) = 60 kg/ha, ostalo pridelava soja sama

ScienceDirect

☒	2022 (283)
☐	2021 (632)
☐	2020 (578)
☐	2019 (553)
☐	2018 (489)
☐	2017 (453)
☐	2016 (416)
☐	2015 (368)
☐	2014 (352)
☒	2013 (336)
☐	2012 (274)

Cena N gnojila (KAN) €/t v SLO

-2020; 232 €

-2022; 698 € 300 % ↑

Gnojenje soje z dušikom -izhodišča

Kako zagotoviti soji dovolj N za rast in razvoj?

- * dušik v obliki dodanih mineralnih /organskih gnojil
- * **mineralizacijski procesi v tleh**

Dodajanje dušika=

* **ob osnovnem gnojenju** ali **ob dognojevanju** želimo **premostiti čas**, ko simbiotske bakterije še ne oskrbujejo rastlin z dušikom,

* mineralizacijski procesi v tleh zaradi omejitev (hladna, zbita tla, neprimeren pH in vlaga v tleh) ne zagotavljajo dovolj dušika za potrebe rasti posevka.

Gnojenje soje z dušikom -izhodišča

Kako zagotoviti soji dovolj N za rast in razvoj....

...da je ne bo potrebno gnojiti z mineralnim dušikom:

- **izberemo tla**, ki so globoka, dobro ocedna vendar zadržujejo vodo in z več kot 2 % humusa,
- pred setvijo poskrbimo za primerni **pH (od 5,5 do 7,2)**,
- sejemo inokulirano seme,
- v primeru bojazni, da inokulanti na semenu niso aktivni, semena **dodatna inokuliramo**,
- osnovno in predsetveno **pripravo izvedemo v pogojih primerne vlažnosti tal**,
- **posevek okopavamo/češemo** s čimer preprečimo nastanek skorje na površini tal, kar pospeši fiksacijo in mineralizacijo N.

Gnojenje soje z dušikom: izkušnje v tujini

ZDA

-pri pridelku zrnja do 4 t/ha odsvetujejo gnojenja z N

-pridelek zrnja do 5,5 t/ha do 33 kg N/ha,

*predpostavka: tleh dobri pogoji za mineralizacijo

Gnojenje soje z dušikom: izkušnje v tujini

Avstrija

-podlaga smernice za gnojenje in akcijski program za nitrate

Gnojenje prilagajajo:

-vremenskim razmeram (pogoji mineralizacije) in pričakovanemu pridelku (nizek, srednji in visok pridelek) *izvedbo kontrolirajo.

-gnojenja soje z N **ne** priporočajo.

Izjeme: do 60 N kg/ha, če:

-na neki površini pridelujejo sojo prvič,

-seme ni inokulirano

-noduli na rastlini pred cvetenjem niso razviti

Vir: Mariangela Hungria, American Society of Agronomy, 2022.

Gnojenje soje z dušikom: izkušnje v tujini

Nemčija: na podlagi štirih dejavnikov

- pričakovan pridelek zrnja soje,
  - količine dušika v tleh do globine 60 cm,
  - vrste predposevka in vmesnega posevka
    - *vplivata na količino ostanka dušika v tleh
  - količine humusa v tleh
    - *podlaga za izračun mineralizacijskega potenciala
- gnojenje soje z dušikom **NE** priporočajo.

Gnojenje soje z dušikom: izkušnje v tujini

Nemčija:

Izjeme za gnojenje z N:

-neprimerne vremenske razmere

*veliko padavin, hladno vreme

-zastajanje vode v območju korenin,

-zbita tla s pH v neprimernem območju

-slabo rodovitna tla z neprimernim vodno-zračnim režimom,

Tla, ki ne omogočajo razvoja dovolj velikega števila nodulov na koreninah, in s tem primerne oskrbe rastline z dušikom

Gnojenje soje z dušikom: EIP izkušnja

Poskus Jablje 2019, 2020

-srednje težka, globoka hidromorfna tla

-fosfor in kalij: E in C razred

humus: 3,2 %

pH: 6,9 (zmerno kisla)

Sorta, ES MENTOR, 25, cm, 650.000 semen/ha,

2019

Setev: 4. junij (hladno, veliko padavin)

Nmin v tleh ob setvi (0-60 cm) =37 kg/ha

2020

Setev: 22. maja (hladno, ekstremni nalivi v začetku maju)

Nmin v tleh ob setvi (0-60 cm) =19 kg/ha

OBR	Ob setvi (kg N ha ⁻¹)	Dognojevanje (kg N ha ⁻¹)
1	0	0
2	40	0
3	80	0
4	120	0
5	0	40
6	0	80
7	0	120

OBR	Ob setvi (kg N ha ⁻¹)	Dognojevanje (kg N ha ⁻¹)
1	0	0
2	80	0
3	0	80
4	40	40

Gnojenje soje z dušikom: EIP izkušnja

Pridelek zrnja soje, Jablje 2019-2020, kg/10 m² oz. t/ha

	Gnojenje kg N/ha	Pridelek zrnja t/ha, 9 % vlage	Pridelek zrnja t/ha 9 %, vlage
	0	4,05	4,05
OB SETVI	40+0	4,04	4,17
	80+0	4,22	
	120+0	4,24	
PRED CVETENJEM	0+40	4,18	4,10
	0+80	3,94	
	0+120	4,19	

Učinek dodanega dušika glede na termin gnojenja in odmerek

*Razlike med obravnavanji statistično neznačilne (ns)

Gnojenje soje z dušikom: EIP izkušnja

Pridelek zrnja soje, Jablje 2019-2020, kg/10 m² oz. t/ha

	Gnojenje kg N/ha	Pridelek zrnja t/ha, 9% vlage
	0	4,05
ODMEREK	40	4,11
	80	4,08
	120	4,22

Učinek dodanega dušika
glede na odmerek

*Razlike med obravnavanji niso statistično značilne (ns)

Gnojenje soje z dušikom: EIP izkušnja

Pridelek zrnja soje, Jablje 2019-2020, kg/10 m² oz. t/ha

Gnojenje kg N/ha	Pridelek zrnja t/ha, 9% vlage
0	4,05
80+0	3,94
0+80	4,22
40+40	4,02

Učinek 80 kg dodanega dušika glede na termin

Na podlagi dveletnih rezultatov, gnojenja soje z dušikom NE moremo priporočiti kot strokovno opravičen ukrep

*tla z dobrimi pogoji mineralizacije

*Razlike med obravnavanji niso statistično značilne (ns)

Univerza v Mariboru

Fakulteta za kmetijstvo
in biosistemske vede

Hvala za pozornost!